แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต

(Liveworksheets)

เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนย่อความ
ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

นางสาวกมลชนก แซ่จุ่ง

LIVEWORKSHEETS

คำนำ

การเขียนย่อความ เป็นการเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความครบถ้วนด้วยสำนวนภาษาของผู้เขียน และคำนึงถึงมารยาทในการเขียน การย่อความที่ดี ผู้ย่อต้องอ่านเรื่องให้เข้าใจและจับใจความสำคัญให้ได้ แล้วนำใจความสำคัญ มาเรียบเรียงใหม่ให้สั้นด้วยถ้อยคำที่สละสลวย กระชับ เข้าใจง่าย ได้ใจความถูกต้องตามเนื้อเรื่องเดิม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนั้น แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) เรื่อง ตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความ และเพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการเขียนย่อความ ภายในเล่มประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ ใบงาน แบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ และเฉลยคำตอบ

ผู้วิจัยมีความคาดหวังให้แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) เรื่อง ตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เสริมสร้างให้เกิดการกระตุ้น เพิ่มความน่าสนใจต่อการฝึกเขียนย่อความและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการสืบสานตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้คงอยู่สืบไป

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมิทธ์ชาต์ พุมมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทวัฒน์ ขัตติยะมาน และผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ จนผลงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) เรื่อง ตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดียิ่ง

นางสาวกมลชนก แซ่จุ่ง

LIVEWORKSHEETS

สารบัญ

หน้า

คำนำ .....ก
สารบัญ .....ข
คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ .....ค
คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับครู .....ง
คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียน .....จ
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/จุดประสงค์การเรียนรู้ ๑
แบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ ๓
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนย่อความ ๙
แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ตอนที่ ๑ พระยาพัทลุง ผดุงชาวประชา ๑๓
ตอนที่ ๒ เจ้านครศรีฯ ยอดชายเกริกเกรียงไกร ๑๙
ตอนที่ ๓ วิเชียรคีรี สง่าศรีเมืองสงขลา ๒๖
ตอนที่ ๔ บุญสังข์เจ้าบุรี วีรบุรุษซิงกอร่า ๓๓
แบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ ๔๐
บรรณานุกรม ๔๘
ภาคผนวก ๔๙
แนวคำตอบแบบฝึกทักษะ ๕๒
ประวัติผู้วิจัย ๕๘

LIVEWORKSHEETS

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

การเขียนย่อความจากตำนานเป็นการนำเนื้อเรื่องเดิมมาสรุปให้สั้น กระชับ และคงสาระสำคัญ โดยผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ส่วนประกอบ หลักการ และรูปแบบของการเขียนย่อความ สามารถฝึกปฏิบัติการเขียนย่อความจากตำนานวีรบุรุษ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อันเป็นการส่งเสริมทั้งทักษะการเขียนย่อความ การคิดวิเคราะห์ และการตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของตำนานวีรบุรุษในท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เป็นแบบฝึกทักษะที่ผู้จัดทำสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความ จับประเด็นสำคัญจากเรื่องโดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมการจับประเด็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเขียนย่อความได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้จัดทำแบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีตำนานทั้งหมด ๖ เรื่อง ประกอบด้วย

๑. แบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้
   โดยใช้ตำนานเรื่อง ขุนคางเหล็ก แกร่งกล้าปราบศัตรูพ่าย
๒. แบบฝึกทักษะชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มี ๔ ตอน ได้แก่
   ตอนที่ ๑ พระยาพัทลุง ผดุงชาวประชา
   ตอนที่ ๒ เจ้านครศรีฯ ยอดชายเกริกเกรียงไกร
   ตอนที่ ๓ วิเชียรคีรี สง่าศรีเมืองสงขลา
   ตอนที่ ๔ บุญสังข์เจ้าบุรี วีรบุรุษซิงกอร่า
๓. แบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้
   โดยใช้ตำนานเรื่อง ขุนพันธ์ดาบแดง สำแดงฤทธิ์สยบเสือร้าย

LIVEWORKSHEETS

คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะ
สำหรับครู

๑. ครูควรศึกษาคำชี้แจงในการใช้แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๒. แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน ๔ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ พระยาพัทลุง ผดุงชาวประชา

ตอนที่ ๒ เจ้านครศรีฯ ยอดชายเกริกเกรียงไกร

ตอนที่ ๓ วิเชียรคีรี สง่าศรีเมืองสงขลา

ตอนที่ ๔ บุญสังข์เจ้าบุรี วีรบุรุษซิงกอร่า

๓. ก่อนใช้แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) โดยใช้ตำนานเรื่อง ขุนคางเหล็ก แกร่งกล้าปราบศัตรูพ่าย

๔. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเฉพาะส่วนที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงนั้น ๆ

๕. ครูควรทำความเข้าใจกับนักเรียนให้มีวินัยในตนเองในการทำแบบฝึก เน้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่คัดลอกของผู้อื่น

๖. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดแต่ละตอนเรียบร้อยแล้ว ครูตรวจแบบฝึกทุกครั้ง พร้อมเฉลยและอธิบายข้อผิดพลาด

๗. หลังใช้แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครบทุกตอนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) โดยใช้ตำนานเรื่อง ขุนพันธ์ดาบแดง สำแดงฤทธิ์สยบเสือร้าย

LIVEWORKSHEETS

คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียน

๑. แบบฝึกทักษะใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ชุดตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน ๔ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ พระยาพัทลุง ผดุงชาวประชา

ตอนที่ ๒ เจ้านครศรีฯ ยอดชายเกริกเกรียงไกร

ตอนที่ ๓ วิเชียรคีรี สง่าศรีเมืองสงขลา

ตอนที่ ๔ บุญสังข์เจ้าบุรี วีรบุรุษซิงกอร่า

๒. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการจัดการการเรียนรู้ (Pretest) โดยใช้ตำนานเรื่อง ขุนคางเหล็ก แกร่งกล้าปราบศัตรูพ่าย ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. นักเรียนได้รับแบบฝึกหัดทักษะแล้ว อ่านคำสั่งให้เข้าใจ จากนั้นปฏิบัติกิจกรรมแต่ละขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

๔. ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะเป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จให้ส่งครูตามเวลาที่กำหนดในรายชั่วโมงนั้น

๕. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ครูมอบหมายตามลำดับด้วยความซื่อสัตย์ เพื่อให้เกิดความรู้และได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

๖. เมื่อครูให้ความรู้เรื่องการเขียนย่อความจากตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเสร็จสิ้นแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) โดยใช้ตำนานเรื่อง ขุนพันธ์ดาบแดง สำแดงฤทธิ์สยบเสือร้าย

LIVEWORKSHEETS

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สาระสำคัญ/จุดประสงค์การเรียนรู้

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๒/๔ เขียนย่อความ

ท ๒.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญ

การเขียนย่อความจากตำนานเป็นการนำเนื้อเรื่องเดิมมาสรุปให้สั้น กระชับ และคงสาระสำคัญ โดยผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ส่วนประกอบ หลักการ และรูปแบบของการเขียนย่อความ สามารถฝึกปฏิบัติการเขียนย่อความจากตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อันเป็นการส่งเสริมทั้งทักษะการเขียนย่อความ การคิดวิเคราะห์ และการตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของตำนานวีรบุรุษในท้องถิ่น

LIVEWORKSHEETS

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอธิบายความหมาย ส่วนประกอบ หลักการ และรูปแบบของการเขียนย่อความจากตำนานได้ (K)

๒. นักเรียนสามารถเขียนย่อความจากตำนานได้ (P)

๓. นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเขียนย่อความจากตำนานวีรบุรุษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (A)

LIVEWORKSHEETS

แบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านตำนาน เรื่อง ขุนคางเหล็ก แกร่งกล้าปราบศัตรูพ่ายต่อไปนี้ แล้วจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค 5W1H และนำมาเขียนย่อความไม่เกิน ๑๐ บรรทัด ตามหลักการ และรูปแบบการเขียนย่อความจากตำนาน

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน โดยมีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

๑. รูปแบบของการเขียนย่อความ (๕ คะแนน)

๒. การเขียนเนื้อความ (๕ คะแนน)

๓. การใช้ภาษา (๕ คะแนน)

๔. การเขียนสะกดคำ (๓ คะแนน)

๕. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๒ คะแนน)

การแปลผลคะแนน	ระดับ ๕ - ๗	แปลผล	ปรับปรุง
	ระดับ ๘ - ๑๐	แปลผล	พอใช้
	ระดับ ๑๑ – ๑๓	แปลผล	ปานกลาง
	ระดับ ๑๔ – ๑๖	แปลผล	ดี
	ระดับ ๑๗ – ๒๐	แปลผล	ดีมาก

LIVEWORKSHEETS

ขุนคางเหล็ก แกร่งกล้าปราบศัตรูพ่าย...

พระยาพัทลุง (ขุน ณ พัทลุง) หรือ “ขุนคางเหล็ก” เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ ผู้มีชื่อเสียงด้านความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม อันเป็นที่เล่าขานสืบต่อกันมา เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๗๗ ในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ท่านเป็นบุตรของพระยาราชบังสัน(ตะตา) ผู้ว่าราชการเมืองพัทลุง ในช่วง พ.ศ. ๒๒๙๑ – ๒๓๐๖ ส่วนมารดาไม่ปรากฏนามแน่ชัด ชีวิตในวัยเยาว์ของท่านเติบโตท่ามกลางความผันผวนของบ้านเมือง ทำให้ได้รับการหล่อหลอมให้เป็นผู้มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว และมีความสามารถทั้งด้านการปกครอง และการทหาร

ที่มา: Facebook เทศบาลเมืองพัทลุง

เมื่อเติบโตขึ้น ท่านได้สมรสกับท่านแป้น บุตรีของเศรษฐีเต็มแห่งบ้านโตระ และมีบุตรร่วมกันหลายคน แสดงถึงความมั่นคงทางฐานะและบทบาทในสังคม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๑๕ ในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งท่านเป็นพระยาแก้วเการพพิไชย ผู้ว่าราชการเมืองพัทลุง และยังคงได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยให้ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

LIVEWORKSHEETS

เหตุการณ์สำคัญในชีวิตของท่านเกิดขึ้นในช่วงสงครามพม่าราว พ.ศ. ๒๓๒๘ ซึ่งหัวเมืองภาคใต้หลายแห่งตกอยู่ในภาวะคับขัน แต่ด้วยความสามารถในการรวบรวมกำลังและการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ทำให้เมืองพัทลุงสามารถตั้งรับสถานการณ์ได้อย่างมั่นคง จนกระทั่งกองทัพหลวงภายใต้การนำของ สมเด็จพระมหาสุรสิงหนาท สามารถตีทัพพม่าแตกพ่ายไป

ที่มา: https://www.silpa-mag.com

นอกจากนี้ พระยาพัทลุง (ขุน) ยังเป็นที่ยกย่องในด้านความยุติธรรม โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่ต้องตัดสินคดีน้องชายของตนเองที่คิดกบฏ ซึ่งท่านได้ตัดสินตามกฎหมายโดยไม่เห็นแก่ความเป็นเครือญาติ แสดงถึงความซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินอย่างแท้จริง

LIVEWORKSHEETS

ในบั้นปลายชีวิต ท่านยังคงห่วงใยบ้านเมือง และเตรียมการป้องกันภัยจากศัตรูอย่างไม่ประมาท จนกระทั่งถึงแก่อนิจกรรมใน พ.ศ. ๒๓๓๒ (ไม่ปรากฏวัน และเดือนที่แน่ชัด) รวมระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการเมืองพัทลุงประมาณ ๑๗ ปี

ที่มา: https://sirisatien.com

เรื่องราวของพระยาพัทลุง (ขุนคางเหล็ก) จึงเป็นทั้งประวัติศาสตร์และตำนานของบุคคลผู้ยึดมั่นในความถูกต้อง กล้าหาญ และเสียสละ ซึ่งยังคงเป็นแบบอย่างที่ทรงคุณค่ายิ่งในสังคมไทยจนถึงปัจจุบัน

LIVEWORKSHEETS

การจับใจความสำคัญจากเรื่องโดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อเขียนย่อความ

๑. ใคร (Who) = ...

.....

๒. ทำอะไร (What) = ...

.....

.....

.....

๓. ที่ไหน (Where) = ...

.....

.....

.....

๔. เมื่อไร (When) = ...

.....

.....

.....

๕. เพราะเหตุใด ทำไม (Why) = ...

.....

.....

.....

๖. อย่างไร (How) = ...

.....

.....

.....

LIVEWORKSHEETS

๗. เขียนย่อความจากการจับประเด็นสำคัญที่ได้จากการตอบคำถามที่ใช้เทคนิค 5W1H

ย่อ..... เรื่อง .....

.....ของ .....

จาก ..... หน้า ..... ความว่า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

LIVEWORKSHEETS